

Pensioenblad voor (oud) cabinepersoneel van KLM / KLC

Focus

JAARGANG 20 | MAART 2023

ACTIEF
MET PENSIOEN

OP WEG
NAAR HET NIEUWE
PENSIOENSTELSEL

MET PENSIOEN:
BEREID U VOOR
IN ZES STAPPEN

10

06

Inhoud

- 04 KORT NIEUWS**
- 06 PERSOONLIJKE KEUZES**
Actief met pensioen
- 07 FINANCIËLE POSITIE**
De pensioenen gingen in januari 2023 voor alle deelnemers omhoog
- 08 CABINE PENSIOENPLEIN 2022**
Bijspijkeren van algemene pensioen kennis én uw persoonlijke pensioenplaatje
- 10 EEN GOEDE PENSIOENREGELING BLIJFT MOGELIJK**
Uitvoerend bestuursleden Selma Smit en Peter Dorrestijn geven een update + uitkomsten risicopreferentieonderzoek
- 14 MET PENSIOEN: BEREID U VOOR IN ZES STAPPEN**
Van overzicht naar inzicht

BESTUUR PENSIOENFONDS KLM-CABINEPERSONEEL

Mark-Jan Boes; Peter Dorrestijn; Paul Loven;
Bette Moerkercken van der Meulen;
Marguerite Moquette; Kees Porskamp; Selma Smit;
Albert Smidt; Theo Wentink; Jaap-Willem Verweij.
E-mailadres: bestuur@klmcabinefonds.nl

Paul Loven
Onafhankelijk voorzitter
en niet-uitvoerend
bestuurslid

Samen naar het nieuwe stelsel

Op 1 januari 2026 wil het pensioenfonds overstappen naar een nieuw pensioencontract, vanwege de invoering van het nieuwe pensioenstelsel. Ik neem het u niet kwalijk als u denkt: wat moet ik daar vandaag mee? En ik begrijp ook dat u niet goed weet wat dat nieuwe stelsel eigenlijk inhoudt.

Toch staat dat nieuwe stelsel met stip op één op onze agenda voor 2023, want het is een uiterst complexe én belangrijke operatie. Er moeten op weg naar 2026 allerlei beslissingen worden genomen en ik licht er vier uit. De eerste drie zijn een zaak voor KLM als werkgever en voor de betrokken vakbonden.

Keuze één: een solidair of een flexibel contract? Het is een keuze tussen een focus op solidariteit of meer individuele vrijheid.

Keuze twee: hoe worden de inmiddels opgebouwde pensioenrechten opgenomen in het nieuwe contract? – in vaktaal heet dat ‘invaren’.

Punt drie: de Vereniging Oud Cabine-personeel (VOC) moet, als vertegenwoordiger van gepensioneerde deelnemers, door KLM en de bonden worden gehoord over het nieuwe pensioenstelsel. KLM en de bonden zijn hierover nu al met de VOC in gesprek.

En de vierde opdracht is voor ons als pensioenfonds: wij moeten de gemaakte afspraken vanuit onze verantwoordelijkheid beoordelen: is het eerlijk en evenwichtig, is het praktisch uitvoerbaar én is het betaalbaar?

Met deze grote opgaven prijs ik me gelukkig dat er een goed bestuur staat, met een mooi evenwicht tussen externe deskundigen en mensen met KLM-genen: het beste van twee werelden.

Maar we kunnen het niet alleen. We willen weten wat er leeft onder al onze deelnemers – het is immers uw pensioen. Daarom hebben we bijvoorbeeld onderzocht hoe u denkt over het nemen van beleggingsrisico's.

Daar houden we rekening mee bij ons toekomstige beleggingsbeleid. Hetzelfde geldt voor duurzaam beleggen; interviews geven inzicht in wat er leeft. Ook het eind vorig jaar gehouden Cabine Pensioenplein was niet alleen voor u, maar ook voor ons zeer leerzaam.

We blijven ook dit jaar regelmatig de dialoog opzoeken, we willen u meenemen in het hele proces. We zullen u niet lastig vallen met alles wat er onder de motorkap gebeurt, maar wél met de belangrijke mijlpalen, om te zorgen dat die motor straks doet wat we er met elkaar van verwachten. U kunt ook in 2023 op ons rekenen! •

Lees vooral ook het interview met onze bestuursleden Selma en Peter, over de manier waarop we ons op het nieuwe stelsel voorbereiden.

kort

WIJZIGINGEN IN FACTOREN EN TARIEVEN PER 1 JANUARI 2023

- Vanwege veranderingen in de rente en de levensverwachting wijzigen periodiek de factoren rondom het afkopen van uw pensioen en de bijbehorende omrekenfactoren. U kunt de factoren die gelden per 1 januari 2023 terugvinden in de bijlage van het pensioenreglement op www.klmcabinefonds.nl/documenten
- De premie voor het facultatief partnerpensioen (FPP) is per per 1 januari 2023 omhoog gegaan van 1,4% naar 1,6% van de netto pensioengrondslag exclusief DBC. De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere inflatie.
- De premie voor het Anw-hiaatpensioen ging per 1 januari 2023 omhoog van € 21,20 per maand naar € 23,90 per maand. De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door de verhoging van ruim 10% van de wettelijke Anw-uitkering per 1 januari 2023.

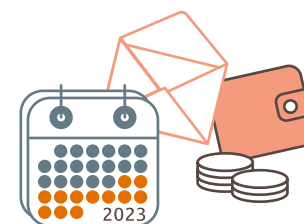
AOW-LEEFTIJD OP 1 JANUARI 2028 NAAR 67 JAAR EN DRIE MAANDEN

De AOW-leeftijd gaat op 1 januari 2028 met drie maanden omhoog, naar 67 jaar en drie maanden. Van 2024 tot en met 2027 blijft de AOW-leeftijd op 67 jaar.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekent ieder jaar de levensverwachting. Op basis van die berekening wordt de AOW-leeftijd vastgesteld. Voorheen steeg de AOW-leeftijd 1 op 1 mee met de levensverwachting. In 2019 is afgesproken dat de AOW-leeftijd minder snel zal stijgen. Nu is in de wet vastgelegd dat voor iedere 4,5 maand dat Nederlanders langer leven, de AOW-leeftijd automatisch met 3 maanden omhoog gaat.

Een verhoging van de AOW-leeftijd moet vijf jaar van tevoren worden aangekondigd. Daarom is de verhoging die ingaat vanaf 2028 nu bekend gemaakt. De verhoging gaat gelden voor iedereen die op of na 1 januari 1961 is geboren.

In de planner op **MijnKLMPensioen** vindt u de nieuwe bedragen terug op basis van de verhoging van de AOW-leeftijd.

ONTVANGT U AL PENSIOEN?

Jaaropgaaf en de pensioenspecificatie

Uw jaaropgaaf 2022 vindt u in **Mijn documenten** in **MijnKLMPensioen**. U ziet daarin hoeveel pensioen u in 2022 van ons hebt ontvangen en hoeveel belasting en premies zijn afgedragen. U hebt de jaaropgaaf nodig voor uw belastingaangifte. U vindt in **Mijn documenten** ook uw pensioenspecificatie 2023. Hierin staat hoeveel pensioen u maandelijks in 2023 ontvangt.

Betaaldata in 2023

In 2023 betalen we uw pensioenuitkering op de 27ste van de maand. Valt de 27ste in het weekend? Dan betalen we uw pensioenuitkering op de vrijdag vóór dat weekend. In december betalen we uw pensioenuitkering op de 20ste van de maand.

NAP opgebouwd, NAP aan het opbouwen of NAP-uitkering in 2022?

In **Mijn Documenten** in **MijnKLMPensioen** vindt u uw fiscale jaaropgaaf NAP 2022. Deze hebt u nodig voor uw belastingaangifte. U geeft de fiscale waarde op in box 3. De Belastingdienst ziet uw NAP als vermogen.

Nieuw: 'Bewijs van in leven zijn' per app indienen

Bent u met pensioen en woont u in het buitenland? Dan vragen wij u jaarlijks om vóór 31 december een 'Bewijs van in leven zijn' aan ons door te geven. Sinds eind vorig jaar kan dat ook snel en eenvoudig met de **ReadID Ready App**. U hebt daarvoor alleen uw smartphone, uw identiteitsbewijs en de QR-code nodig.

Meer dan 120 van de gepensioneerden binnen ons pensioenfonds in het buitenland maken al gebruik van deze app. Hoe de ReadID Ready App werkt, leest u op onze website via www.klmcabinefonds.nl/bewijsvanleven

Komt u ook bij ons langs?

Jaarlijks organiseren we allerlei pensioenevenementen, online en ook steeds meer op locatie. Bijvoorbeeld de [Pensioen In Zicht dag](#), om u voor te bereiden op de keuzes die eraan komen als u bijna met pensioen gaat. En niet te vergeten, [Cabine Pensioenplein](#) waar het bestuur u, bijvoorbeeld, vertelt over hoe uw fonds ervoor staat. Via onze website houden we u op de hoogte van deze evenementen. Via **MijnKLMPensioen** kunt u zich eenvoudig abonneren op onze [nieuwsbrief NWSflits](#). Dan krijgt u op die manier automatisch tijdig bericht over naderende activiteiten. Ook vindt u alle informatie terug op www.klmcabinefonds.nl/evenementen

Meebouwen aan de community

PIT is het Pensioen Inspiratie Team van het KLM-Cabinefonds. Het is er al voor actieve deelnemers, maar we vinden de band met gepensioneerden natuurlijk net zo belangrijk. Daarom werken we nu aan **PIT senior**. Het idee is om hier een ambassadeursgroep voor samen te stellen. We zijn dat al met enkele gepensioneerden aan het verkennen. Vindt u het leuk om te blijven leren over pensioen? En dit verder te verspreiden in de community? Laat ons dan weten dat u geïnteresseerd bent door een mailtje te sturen naar: PIT@blueskygroup.nl.

Actief met pensioen

Op de website vindt u regelmatig nieuwe verhalen van collega's die met pensioen zijn gegaan. Zo vindt u nu de verhalen van Erik de Roo en Jolande Verbeek die beide in 2020 stopten bij KLM.

Het plan: 1.270 kilometer fietsen en een eenvoudig huisje op Bonaire

Erik de Roo (65) maakte eind 2020, na 35 jaar als steward bij KLM, gebruik van de eerste vrijwillige vertrekregeling. Het was een lastig besluit, hij had eigenlijk een ander plan en moest een tijdje op zoek naar een nieuwe balans tussen wat hij kon en wilde met al die vrijheid, ook in zijn relatie. Maar die heeft hij gevonden, en dromen heeft hij genoeg. Zoals het fietsen van de Elberadweg, een route die de Elbe volgt van Hamburg tot aan de bron in het Tsjechische Reuzengebergte, van 1.270 kilometer lang.

Lees de volledige interviews met Erik en Jolande op de website

www.klmcabinefonds.nl/Erik-over-pensioen

Ik doe af en toe wat, tussen het lanterfanten door

Jolande Verbeek (61) was 37 jaar in dienst bij KLM, waarvan 25 jaar als senior-purser. Ze vond het een wereldbaan, maar maakte in december 2020 toch gebruik van de vrijwillige vertrekregeling. En ze heeft er geen moment spijt van gehad. Het lanterfanten bevalt haar prima, al begint het inmiddels een beetje te kriebelen. Ze heeft trouwens wel een paar tips voor haar werkende collega's.

www.klmcabinefonds.nl/Jolande-over-pensioen

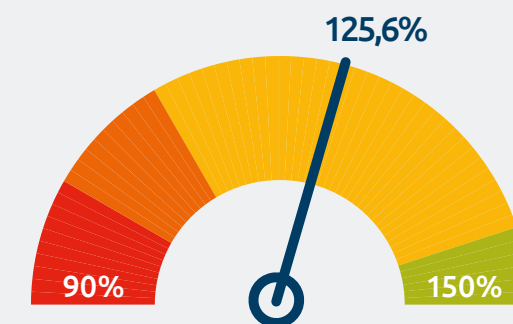

Hoe staat uw pensioenfonds ervoor?

BELEIDSDEKKINGSGRAAD IN 2022 GESTEGEN

De dekkingsgraad laat de verhouding zien tussen hoeveel geld we bezitten (vermogen) en hoeveel pensioen we nu en in de toekomst moeten betalen (pensioenverplichtingen). Als het vermogen net zo groot is als de verplichtingen, dan is de dekkingsgraad 100%. Er is dan precies genoeg geld om alle pensioenen nu en in de toekomst te betalen. Dat lijkt goed genoeg, maar dat is het niet. Een pensioenfonds moet buffers hebben, omdat de toekomst onzeker is. Zo zorgen we ervoor dat we ook bij financiële tegenvallers iedereen een pensioen kunnen uitbetalen.

De beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad over de afgelopen twaalf maanden) is in 2022 gestegen: van 112,6% per 31 december 2021 naar 125,0% per 31 december 2022. We hebben dus weer een behoorlijke buffer, dat is goed nieuws. Hiernaast ziet u de beleidsdekkingsgraad van januari 2023. Opnieuw iets hoger namelijk 125,6%.

Beleidsdekkingsgraad eind januari 2023

Volledige indexatie mogelijk
Gedeeltelijke indexatie mogelijk
Geen indexatie mogelijk
Risico op korten

De pensioenen gingen per 1 januari 2023 voor alle deelnemers omhoog

Dankzij de verbetering van de financiële positie van het pensioenfonds in 2022 konden de pensioenen omhoog. Het bestuur is blij dat het deze indexatie heeft kunnen toekennen. Helaas was het niet mogelijk om de inflatie helemaal goed te maken. Het bestuur vindt het belangrijk om de goede financiële positie ook in de toekomst te behouden en heeft daarom rekening gehouden met de huidige onzekerheid op de financiële markten en de mogelijke overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

HOEVEEL INDEXATIE WORDT ER AAN WELKE GROEP DEELNEMERS TOEGEKEND?

- Werkt u momenteel voor KLM of KLC? Dan ging uw pensioen met 5,63% omhoog.
- Hebt u in het verleden voor KLM/KLC gewerkt, maar nu niet meer, of ontvangt u een pensioenuitkering van het fonds? Dan steeg uw pensioen met 8,65%.

Waarom verschilt de hoeveelheid indexatie per groep?

Jaarlijks proberen wij uw pensioen mee te laten groeien zodat uw pensioen waardevast blijft. Hoe dat werkt, verschilt per groep:

- Voor de actieve deelnemers van het fonds die nog werkzaam zijn bij KLM of KLC betekent het dat we uw pensioen proberen mee te laten groeien met de loonrondes bij KLM. In 2022 was de algemene loonstijging 9,31%. **Uw pensioen konden wij per 1 januari 2023 met 5,63% verhogen.**
- Voor deelnemers die een pensioenuitkering van het fonds ontvangen en deelnemers die nog geen pensioenuitkering ontvangen en ook niet meer werkzaam zijn bij KLM/KLC (gewezen deelnemers) proberen we de pensioenen mee te laten groeien met de stijging van de prijzen (de inflatie, – de prijsindex van het CBS). Van oktober 2021 tot oktober 2022 (de periode waarmee wij rekenen), stegen de prijzen met 14,30%. **Uw pensioen konden wij per 1 januari 2023 met 8,65% verhogen.**

Uw gemiste indexatie

Op de website (www.klmcabinefonds.nl/indexatie-eindloon) kunt u zien hoeveel uw pensioen de afgelopen jaren is verhoogd en hoeveel uw pensioen achterloopt op de prijs- of loonontwikkeling.

Extra indexatie in 2022

- Begin 2022 zijn de pensioenen van pensioengerechtigden en gewezen deelnemers met 0,31% verhoogd. Het bestuur heeft later in 2022 besloten om de pensioenen van pensioengerechtigden en gewezen deelnemers nog extra te verhogen met 3,09%. Dit kwam boven op de eerdere verhoging van 0,31%. Deze pensioenen gingen dus per 1 januari 2022 in totaal met 3,4% omhoog. U leest hierover meer op de website: www.klmcabinefonds.nl/extra-indexatie-2022
- De deelnemers die nog werkzaam zijn voor KLM, hebben helaas in 2022 geen verhoging gehad van het pensioen. De reden is dat de algemene loonsverhoging bij KLM de maatstaf hiervoor vormt. De algemene loonsverhoging in 2021 was 0% waardoor ook de indexatie in 2022 0% was.

Cabine Pensioenplein 2022

Jaarlijks organiseren wij Cabine Pensioenplein en voor het eerst sinds 2019 konden we er begin november 2022 weer een fysieke bijeenkomst van maken. Cabine Pensioenplein is dé gelegenheid om uw pensioen-kennis bij te spijkeren en kennis te maken met uw fonds, het bestuur van het fonds te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan over pensioen. In dit artikel delen we de belangrijkste inzichten van de dagen.

QR code:
opdrachtenboekje

QR-code:
video's

We staan er goed voor

Het pensioenfonds staat er op dit moment goed voor. Dat blijkt ook uit het feit dat er in oktober 2022 ruimte was om de indexatie van 1 januari 2022 van pensioengerechtigden en gewezen deelnemers met terugwerkende kracht verder te verhogen. Door de goede financiële positie verwachtte het bestuur per 1 januari 2023 de pensioenen van alle deelnemers te kunnen indexeren. Die verwachting is uitgekomen. Meer informatie over de toegekende indexatie vindt u op: www.klmcabinefonds.nl/indexatiebesluit-2023

Verstandig en verantwoord beleggen

Het geld dat binnenkomt vanuit de premies van de werknemer en werkgever is niet voldoende om alle pensioenen te kunnen betalen en waardevast te houden. Daarom beleggen wij dit geld. Bij het beleggen wordt uiteraard rekening gehouden met risico's en verantwoord beleggen. Elk jaar kan het rendement anders zijn maar op de lange termijn slagen we er in een mooi resultaat te behalen. Eind december heeft iedereen een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan een onderzoek waarbij u kon aangeven hoe u tegen beleggen en tegen de bijbehorende risico's aankijkt. Later leest u meer over de uitkomsten.

Op weg naar een nieuw pensioenstelsel

De nieuwe Pensioenwet gaat naar verwachting in op 1 juli 2023. Pensioenfonds krijgen daarna enkele jaren de tijd om hun nieuwe pensioenregeling vorm te geven. Wij gaan voor ons fonds voorsnog uit van een mogelijke ingangsdatum op 1 januari 2026. Voor de ingangsdatum moeten KLM en de vakbonden op basis van de nieuwe pensioenregels die horen bij de nieuwe Pensioenwet, afspraken maken over de nieuwe pensioenregeling. Het fonds bewaakt hierbij de uitvoerbaarheid en evenwichtigheid. Daarna hebben we tijd nodig om onze administratieve systemen in te richten voor de nieuwe regeling. Tot slot heeft ook de Nederlandsche Bank, onze toezichhouder, nog de gelegenheid om een reactie te geven op de nieuwe Cabine pensioenregeling. In de tussentijd houden wij u natuurlijk op de hoogte van de voortgang, en van de belangrijkste mijlpalen op weg naar 1 januari 2026.

Workshop actieve deelnemers over persoonlijk pensioenplaatje

Voor zowel gepensioneerden als voor werkende deelnemers waren er aparte sessies georganiseerd. De actieven, de nog werkende deelnemers, van het pensioenfonds gingen op Cabine Pensioenplein aan de slag met het maken van hun persoonlijke pensioenplaatje.

Dat deden ze in vier stappen:

- Hoeveel pensioen krijg ik?
- Hoe kan ik dit beïnvloeden?
- Hoe kan ik de NAP inzetten?
- Heb ik voldoende aan mijn pensioen of moet ik iets extra's regelen?

De deelnemers maakten bij het maken van het pensioenplaatje gebruik van een opdrachtenboekje. Het opdrachtenboekje is ook voor u beschikbaar net als diverse interessante video's. Via de QR-codes naast deze tekst kunt u beiden bezoeken.

Gepensioneerden in gesprek met het bestuur over de nieuwe Pensioenwet

Gepensioneerden gingen met het bestuur in gesprek over de nieuwe Pensioenwet. Dat gebeurde interactief, aan de hand van stellingen en het bespreken van feiten en fabels. Doel van dit gesprek was vooral het toetsen van kennis. Wat weet de gepensioneerde deelnemer over pensioen? En welke meningen leven er? Van de uitkomsten maakt het pensioenfonds dankbaar gebruik in de voorbereidingen op en de communicatie over het nieuwe pensioenstelsel.

Bent u er volgend jaar bij?

Meld u aan voor de **NWSflits** via **MijnKLMPensioen**.

Dan krijgt u bericht zodra de datum bekend is. •

Als de Eerste Kamer er ook mee instemt, treedt op 1 juli 2023 de nieuwe Pensioenwet in werking. Intussen is er volop discussie in de media over de voor- en nadelen. Maar wat betekent het nu echt voor u als deelnemer of pensioengerechtigde, en hoe bereidt het pensioenfonds zich erop voor? Selma Smit en Peter Dorrestijn, allebei (uitvoerend) bestuurslid, geven een update.

‘Een goede pensioenregeling blijft mogelijk’

Nog even terug naar de basis. Waarom gebeurt dit allemaal?

Peter: ‘Het nieuwe stelsel zorgt er onder meer voor dat het pensioen meer gaat meebewegen met de economie. Gaat het goed, dan kan het pensioen eerder omhoog dan nu. En andersom: zit het tegen, dan kan dat ook gevolgen hebben voor het pensioen. Pensioenfondsen hoeven niet langer voor alle zekerheid heel grote buffers aan te houden. Daarnaast wordt het pensioen individueler, je hebt bijvoorbeeld straks meer inzicht in je persoonlijke pensioenpotje. Doel is om het pensioenstelsel meer te laten aansluiten bij de maatschappelijke ontwikkelingen van nu.’

Waarom is er nog zoveel discussie over het nieuwe stelsel?

Selma: ‘Er is bijna 10 jaar gewerkt om te komen tot deze nieuwe wet. We hadden tot in 2022 alleen nog kennis van de hoofdlijnen. De afgelopen maanden zijn er door allerlei deskundigen meningen verspreid, waarbij zaken soms uit hun verband zijn getrokken. Het is mede onze verantwoordelijkheid als pensioenfondsen om de zaken weer in het juiste perspectief te plaatsen, om te nuanceren en de feiten te scheiden van meningen. Dat hebben we ook gedaan tijdens het laatste Cabine Pensioenplein: met elkaar in gesprek gaan, kijken welke zorgen bij onze deelnemers en pensioengerechtigden leven en waar de onzekerheden zitten, en dan goed uitleggen hoe het echt zit.’

Wat betekent dat voor de communicatie met de deelnemers?

Peter: ‘Pas de laatste tijd wordt de wetgeving meer en meer concreet, er komt meer zicht op de consequenties in de praktijk. Ons verhaal voor de deelnemers kan nu de komende tijd ook duidelijker worden en we gaan dit jaar de communicatie hierop meer inrichten. In het nieuwe stelsel kun je kiezen tussen twee contractvormen: solidair en flexibel. Solidair wil zeggen dat je zoveel mogelijk samendoet, dat je de lusten en lasten deelt.

Flexibel gaat meer in de richting van individuele keuzes op beleggingsgebied. De sociale partners, dus de werkgever en de vakbonden, hebben vorig jaar al een voorlopige voorkeur uitgesproken voor het solidaire contract, omdat dat naar hun oordeel het beste bij onze deelnemers past. Dat nemen we mee in de communicatie.’

Selma: ‘Eén van de uitdagingen van het nieuwe stelsel is hoe je straks laat zien wat wisselende aandelenkoersen en renteveranderingen betekenen voor het pensioen. We willen het eerlijke verhaal vertellen, daar hebben deelnemers recht op, maar we willen ze niet nodeloos ongerust maken. Want ook in het nieuwe stelsel hebben we de mogelijkheid om schommelingen op te vangen.’

Je leest ook vaak de term ‘invaren’. Wat is dat?

Selma: ‘Het is de bedoeling dat de pensioenen die deelnemers in het huidige stelsel hebben opgebouwd en de pensioenen die al zijn ingegaan, overgaan naar het nieuwe stelsel. Dat geldt niet alleen voor alle pensioenaanspraken en ingegane pensioenen maar ook voor het belegd vermogen. In feite brengen we alles van de “oude wereld” over naar de “nieuwe wereld”. De vakterm daarvoor is ‘invaren’. Dat betekent een transitie en die moet natuurlijk evenwichtig en eerlijk gebeuren en daarvoor moet je bijvoorbeeld voor de verschillende leeftijdsgroepen de financiële gevolgen heel zorgvuldig berekenen. Na het invaren is ons huidige collectieve pensioenvermogen toegedeeld naar de eigen pensioenpotjes van al onze deelnemers.’

Peter: ‘Vervolgens moeten we de overgang naar de nieuwe pensioenregeling als pensioenfonds goed en efficiënt organiseren, ondersteund door betrouwbare IT-systemen, samen met Blue Sky Group als onze uitvoerder. Vooral in die hele voorbereiding gaat veel tijd zitten.’

‘De afgelopen maanden zijn er door allerlei deskundigen meningen verspreid, waarbij zaken soms uit hun verband zijn getrokken.’

Het is mede onze verantwoordelijkheid als pensioenfondsen om de zaken weer in het juiste perspectief te plaatsen, om te nuanceren en de feiten te scheiden van meningen.’

Selma Smit

‘Het nieuwe stelsel zorgt er onder meer voor dat het pensioen meer gaat meebewegen met de economie.’

Gaat het goed, dan kan het pensioen eerder omhoog dan nu. En andersom: zit het tegen, dan kan dat ook gevolgen hebben voor het pensioen.’

Peter Dorrestijn

Selma Smit

Peter Dorrestijn

‘Het is de bedoeling dat de pensioenen die deelnemers in het huidige stelsel hebben opgebouwd en de pensioenen die al zijn ingegaan overgaan naar het nieuwe stelsel. Dat geldt niet alleen voor alle pensioenaanspraken en ingegane pensioenen maar ook voor het belegd vermogen.

In feite brengen we alles van de “oude wereld” over naar de “nieuwe wereld”. De vakterm daarvoor is ‘invaren’.

‘We waren, zijn en blijven een van de beste pensioenlanden van de wereld. Veel goede onderdelen van ons stelsel blijven behouden. Ook straks wordt er premie betaald. Dat geld wordt door het pensioenfonds beheerd en verstandig belegd, voor de pensioenvoorziening van de deelnemers, nu en in de verre toekomst.

Zo is het al tientallen jaren en zo zal het ook straks zijn.’

Het Cabinefonds kent nu een hele serie regelingen, hoe werkt dat straks?

Peter: ‘Dat is door de jaren heen zo gegroeid en het nieuwe stelsel biedt een unieke kans om het in één keer eenvoudiger te maken, om alle bestaande regelingen zoveel mogelijk in de nieuwe opzet onder te brengen. Dat kan in de toekomst veel schelen in de uitvoeringskosten en het is qua communicatie ook een stuk duidelijker.’

Hoe gaat het pensioenfonds om met de keuzes en voorkeuren van de deelnemers?

Selma: ‘We hebben bijvoorbeeld onlangs een onderzoek (zie kader) gedaan om erachter te komen welke risico’s onze deelnemers willen nemen bij het beleggen van hun pensioengeld. En, minstens zo belangrijk: welke risico’s ze kunnen dragen. Dat is sowieso belangrijk om te weten, maar des te meer vanwege het nieuwe stelsel, waarin het beleggingsbeleid bijvoorbeeld per leeftijdsgroep kan verschillen. Een deelnemer van 25 jaar kan zich meer risico permitteren dan een collega die vlak voor zijn of haar pensioen zit en eigenlijk geen euro kan missen.’

Peter: ‘We horen vaak van deelnemers dat ze aan de ene kant graag zelf individuele keuzes over hun pensioen willen maken, maar aan

de andere kant het ook fijn vinden als wij het voor ze regelen. Ook daarin moeten we, samen met de deelnemers, tot een gezond evenwicht komen. En dat begint ermee dat we goed moeten uitleggen wat we doen en op welke momenten we iets van onze deelnemers verwachten.’

Wanneer gaat het Cabinefonds over op het nieuwe contract?

Selma: ‘De vakbonden en werkgevers zijn met elkaar in gesprek om de nieuwe pensioenregeling vorm te geven. De nieuwe pensioenregeling moet volgens de nieuwe wet uiterlijk op 1 januari 2027 ingaan. Ons streven is dat we een jaar eerder klaar zijn, dus dat we op 1 januari 2026 kunnen overstappen. En dat lijkt op dit moment een realiseerbaar pad.’

Peter: ‘We waren, zijn en blijven een van de beste pensioenlanden van de wereld. Veel goede onderdelen van ons stelsel blijven behouden. Ook straks wordt er premie betaald. Dat geld wordt door het pensioenfonds beheerd en verstandig belegd, voor de pensioenvoorziening van de deelnemers, nu en in de verre toekomst. Zo is het al tientallen jaren en zo zal het ook straks zijn.’

Selma: ‘Als bestuur zijn we ons daarbij voortdurend van één ding zeer goed bewust: het geld dat we beheren, is van de deelnemers, en daar moeten wij heel goed op passen!’ •

Uw mening telt mee in aanloop naar het nieuwe stelsel

Om ons goed voor te bereiden op de nieuwe pensioenregeling, willen we graag weten hoe onze deelnemers denken over de komende veranderingen. Daarom hebben we in augustus 2022 gesprekken gevoerd met 16 deelnemers om een eerste beeld te krijgen. Aan het eind van het jaar hebben we vervolgens iedereen uitgenodigd om mee te doen aan een online onderzoek. **We wilden weten hoeveel risico’s onze deelnemers willen lopen met hun pensioengeld en hoe ze aankijken tegen bijvoorbeeld maatschappelijk verantwoord beleggen. 1.484 deelnemers namen hier aan deel. Hartelijk dank hiervoor!**

De belangrijkste uitkomsten op een rij:

Hoe ouder, hoe voorzichtiger

De gepensioneerde deelnemers van ons pensioenfonds zijn voorzichtiger met beleggingen dan deelnemers die nog pensioen opbouwen of uit dienst zijn bij KLM. In vaktermen noemen we dat een defensieve risicopreferentie. Onze gepensioneerde deelnemers willen ook minder risico lopen dan gepensioneerden van andere fondsen.

Deelnemers zien zichzelf als een hechte groep

Solidariteit hoort volgens deelnemers bij het KLM-Cabinepersoneel. Maar de meningen verschillen over hoe ver de solidariteit moet gaan, en de manier waarop dat wordt organiseerd. Moet een deel van het persoonlijke kapitaal in een gezamenlijke buffer gestopt worden? Onder deelnemers die nog niet met pensioen zijn, zijn er ongeveer evenveel voor- als tegenstanders, onder gepensioneerden is de weerstand groter. Het is dus heel belangrijk dat we goed nadenken over hoe we samen de risico’s delen en hoe we hierover communiceren.

Logisch dat pensioeninkomen meebeweegt met de economie

Maar de dalingen moeten niet te groot zijn. Al zijn gepensioneerden daarbij minder bereid om dalingen in het pensioeninkomen op te vangen dan deelnemers die nog niet met pensioen zijn. Gepensioneerden geven relatief vaker aan dat hun uitkering niet meer dan 5% lager mag uitpakken.

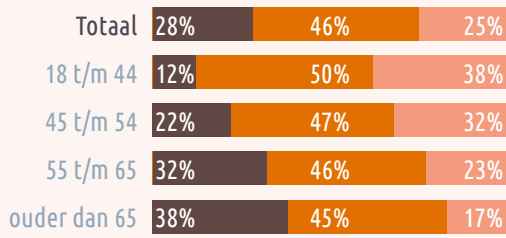
Bepaalde beleggingen uitsluiten

Als het gaat over maatschappelijk verantwoord beleggen, dan vinden onze deelnemers vooral het uitsluiten van bepaalde bedrijven (bijvoorbeeld bedrijven die mensen- of arbeidsrechten schenden) belangrijk. Degenen die maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk vinden, willen graag dat we invloed uitoefenen op het klimaatbeleid van bedrijven waarin we beleggen.

Doorgaan met goed communiceren

Deelnemers hebben vertrouwen in het pensioenfonds en zijn positief over onze communicatie. De drempel om contact op te nemen is laag. Wel is de aandacht voor communicatie sterk gericht op deelnemers die nog pensioen opbouwen. Dat signaal hebben we ter harte genomen. We hebben bijvoorbeeld een aparte workshop voor gepensioneerden georganiseerd tijdens het laatste Cabine Pensioenplein. Dat was een groot succes.

Risicopreferentie deelnemers
Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

Defensief Neutraal Offensief

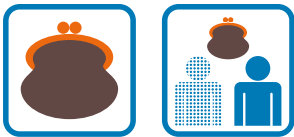
Elk jaar gaan er honderden collega's met pensioen. Komt uw eigen pensioendatum ook in zicht? Zorg dan dat u weet wat u te wachten staat. Met dit handige stappenplan helpen wij u op weg. **U hebt vier verschillende keuzes wanneer u met pensioen gaat. Het is dus verstandig om uw stappenplan hiermee te beginnen.**

Mogelijk een nieuwe keuze bij pensioeningang: deel pensioen in één keer opnemen
Volgend jaar komt er mogelijk een extra keuze bij, via de nieuwe Pensioenwet. U kunt dan mogelijk maximaal 10% van uw opgebouwde ouderdomspensioen in één keer opnemen. Het plan is om de nieuwe wet op 1 januari 2024 te laten ingaan. Maar dat is nog niet helemaal zeker, want de Eerste Kamer moet er nog mee instemmen. We houden u uiteraard op de hoogte over deze nieuwe keuze.

Met pensioen: bereid u voor in zes stappen

Wanneer wilt u met pensioen?
De standaard pensioenleeftijd in uw pensioenregeling is 60 jaar. Maar u kunt ook eerder of later met pensioen gaan. Op zijn vroegst vanaf uw 50ste en uiterlijk op uw AOW-leeftijd. Deze keuze heeft gevolgen voor de hoogte van uw pensioen-uitkering.
• Eerder stoppen betekent een lager pensioen.
• Later stoppen betekent een hoger pensioen.

De verhouding ouderdomspensioen en partnerpensioen
U kunt uw ouderdomspensioen omruilen voor extra partnerpensioen en andersom. Partnerpensioen is pensioen voor uw partner vanaf uw overlijden, zolang uw partner leeft. **Standaard is het partnerpensioen 70% van het ouderdomspensioen.** U kunt ervoor kiezen om meer, minder of geen ouderdomspensioen om te ruilen voor partnerpensioen.

Eerst een hoger of juist een lager pensioen?
• Eerst een hoger pensioen kan handig zijn als u bijvoorbeeld vóór uw AOW-datum met pensioen gaat. Zo vangt u de eerste jaren na pensionering (deels) het gemis aan AOW op. Na deze periode ontvangt u een lagere uitkering van het pensioenfonds.
• Eerst een lager pensioen kan handig zijn als u bijvoorbeeld een jongere partner heeft die nog een periode doorwerkt.

Uitbetaling van uw NAP
U hebt verschillende opties:
• een levenslange maandelijkse uitkering;
• een tijdelijke maandelijkse uitkering tot u AOW ontvangt;
• in één keer uitbetalen van uw NAP.

Lees meer op de website over de verschillende keuzes
Op de website vindt u meer informatie over de verschillende pensioenkeuzes. Ook kunt u kijken naar een video over deze keuzes. Scan hiervoor de QR-code. Op die manier krijgt u een beter beeld van de voor- en nadelen van de keuzes die u kunt maken.

Bereken het effect op Mijn Planner via MijnKLMPensioen
In Mijn Planner kunt u vervolgens de verschillende keuzes doorrekenen en zien wat het effect is op uw pensioeninkomen. Zo kunt u zien welke combinatie van keuzes voor u het meest aantrekkelijk is.

Bereikt u binnen anderhalf jaar uw pensioenleeftijd?
Of wilt u eerder stoppen met werken en met pensioen gaan? Bezoek dan een Pensioen In Zicht bijeenkomst. Daar krijgt u een nog beter beeld van de keuzes die u hebt. Voor de bijeenkomst bent u welkom op het kantoor van Blue Sky Group. Kijk op www.klmcabinefonds.nl/pensioeninzicht voor de datums van de PIZ bijeenkomsten in 2023 en meld u meteen aan.

Plan een gesprek met een pensioenmentor
Een online pensioengesprek is veilig en persoonlijk. Een groot voordeel is dat u informatie kunt delen via uw scherm. Zo kunt u bijvoorbeeld samen **Mijn Planner** in **MijnKLMPensioen** bekijken en krijgt u uitleg op maat. Ook is het mogelijk om te bespreken wat de gevolgen zijn voor uw pensioen bij veranderingen in uw situatie, zoals een echtscheiding of arbeidsongeschiktheid. Plan een gesprek via: www.klmcabinefonds.nl/videobellen

Geef uw keuzes door aan het pensioenfonds
Een half jaar voor uw pensioendatum krijgt u van ons een brief. Daarin vragen wij u uw definitieve keuzes aan ons door te geven.

Kloppen al uw gegevens in MijnKLMPensioen? Check het direct

Laat ons ook vooral uw e-mailadres weten.
Zo kunt u zich direct abonneren op de NWSflits
en mist u nooit meer het laatste nieuws.

COLOFON | Focus verschijnt één keer per jaar en wordt verstuurd aan deelnemers en pensioengerechtigden van 50 jaar en ouder van het Pensioenfonds voor Cabinepersoneel van KLM/KLC. Op www.klmcabinefonds.nl is Focus voor alle deelnemers beschikbaar.

Redactie Blue Sky Group B.V., Amstelveen. **Redactieadres** Redactie Focus, Postbus 123, 1180 AC Amstelveen,

E-mail communicatie@blueskygroup.nl **Tekst** Blue Sky Group, Bauke ter Braak **Fotografie** Don Wijns, Thiemi Higashi e.a.

Ontwerp en opmaak FRISSEWIND in communicatie en design **Druk** Drukkerij Aeroprint, Ouderkerk aan de Amstel

De informatie in dit magazine is met de grootste zorg samengesteld. Toch is het mogelijk dat de gepubliceerde informatie onjuist, niet geheel volledig of incompleet is. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden en/of onvolledigheden van de informatie in dit magazine, alsmede het verkeerd gebruik of verkeerde interpretatie daarvan. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, middels fotokopieën, opnamen of enige andere vorm, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel. In alle gevallen geldt dat het pensioenreglement leidend is. De informatie wordt gepubliceerd voor persoonlijk gebruik en is niet bedoeld als advies.

CONTACT | E.pensioenservice@klmcabinefonds.nl

 www.facebook.com/klmcabinefonds | www.facebook.com/groups/cabine.pensioenplein

 [@klmcabinepensioen](https://www.instagram.com/klmcabinepensioen) | T (020) 426 62 30 | www.klmcabinefonds.nl

Pensioenfonds KLM Cabinepersoneel